

רע"פ 7452/13 - נפתלי פלס נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 7452/13

לפני:
כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט א' שהם

המבקש: נפתלי פלס

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

תגובת המבקש מתאריך 23.12.2014 להודעה מטעם
המשיבה; תשובת המשיבה לתגובה מתאריך
30.12.2014

המבקש: בעצמו

בשם המשיבה: עו"ד אופיר טישלר

החלטה

השופט ח' מלצר:

1. בתאריך 23.12.2014 הודיעה המשיבה כי היא מסכימה שיש לזכות את המבקש מטעמי התיישנות שחלה על העבירה בה הוא הורשע. לנוכח ההודעה האמורה ניתן על ידינו פסק דין באותו יום, ובו קיבלנו את הבקשה למתן

רשות הערעור שהוגשה מטעם המבקש ואף את הערעור עצמו, והורינו על זיכוי המבקש מן העבירה שיוחסה לו בכתב האישום.

2. באותו היום הגיש המבקש בקשה (שהוכתרה כתגובה להודעה מטעם המשיבה) ובגדרה הוא בירך על החלטת המשיבה הנ"ל, אך עתר לכך כי נורה על חיוב המשיבה בהוצאות בגין הגשת בקשת רשות הערעור לבית משפט זה, וכן בגין כלל ההליכים שהתנהלו בערכאות הקודמות. בנוסף המבקש ביקש כי נחייב את המשיבה בפיצויים לפי סעיף 80 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), שכן, לטענתו, המשיבה הסכימה כי: "לא היה יסוד להגשת כתב אישום כנגד המבקש".

3. המשיבה נתבקשה להגיב לבקשה הנ"ל ובמסגרת תגובתה זו היא גרסה כי יש לדחות את בקשתו של המבקש משום שאין כל הצדקה להחיל עליו את סעיף 80 לחוק העונשין. בהקשר זה הדגישה באת-כוח המשיבה כי המבקש התייצב בשעתו בבית המשפט לתעבורה, ביחד עם הבעלים של הרכב, לאחר שהרכב תועד במצלמה כשהוא נוסע במהירות מופרזת ומסר כי הוא זה שנהג ברכב (אף כי כפר באישום וטען שהרכב לא נסע במהירות שמעבר למותר). המבקש אף הסכים במעמד הדיון האמור כי הנאשם המקורי יופטר מאחריות בכך שכתב האישום יוסב על שמו של המבקש. מכאן שלגישתה של המשיבה מהבחינה המהותית היה בהחלט מקום להעמיד את המבקש לדין, אלא שבשל טעות בתום לב של המאשימה הוסב כתב האישום על שמו של המבקש כחודשיים ומחצה לאחר שחלפה תקופת ההתיישנות הקבועה בחוק (סעיף 225(א2) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982).

4. לאחר קריאת טענות הצדדים, הגענו למסקנה כי אכן אין מקום להיעתר לבקשתו של המבקש. הנימוקים לכך יובאו בקצרה להלן.

5. סעיף 80 לחוק העונשין מורה בחלקו הרלבנטי כדלקמן:

"(א) משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שייראה לבית המשפט; במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור.

...(ב)

(ג) "...".

הסעיף הנ"ל קובע למעשה - על פי הפרשנות שניתנה לו בפסיקה - כי בית המשפט רשאי (ולא חייב) לפסוק פיצוי והחזר הוצאות הגנה, כאשר מתמלאים, למצער, שני תנאים מצטברים: (א) הנאשם זוכה; (ב) והתקיימה אחת מבין שתי העילות המוזכרות בסעיף: (1) "לא היה יסוד להאשמה", או (2) שנמצאו "נסיבות אחרות המצדיקות זאת" (להרחבה בנושא ראו: ע"פ 5097/10 בוגנים נ' מדינת ישראל (15.01.2013); ע"פ 1382/00 בן ארויה נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(4) 714, (2002) (להלן: עניין בן ארויה)). הנטל להוכחת קיומן של אחת משתי העילות הנזכרות בס"ק (ב) שלעיל רובץ על המבקש.

6. במקרה דנן, דעתנו היא כי על אף זיכוי של המבקש - לא עלה בידיו להוכיח את קיומן של אחת משתי העילות המצדיקות פיצוי והחזר הוצאות. בהודעת המשיבה, בגדרה היא נתנה את הסכמתה לביטול הרשעתו של המבקש ואת העונש שהושת עליו - לא נאמר כי לא היה יסוד להאשמה של המבקש. נכונותה של המשיבה לזיכוי המבקש נבעה בשל מגבלות דיוניות גרידא (התיישנות). זאת ועוד - המבקש הודה כי נהג ברכב שנטען לגביו כי נסע במהירות מופרזת (אף כי כפר באישום). לכן ברי כי היה קיים יסוד מסוים להאשמה מלכתחילה, אלא שהמבקש העלה טענה (שהתקבלה) כי נוצר, בנסיבות, מחסום דיוני, שיש בו מעין-התיישנות, להגשת האישום נגדו (מעבר הזמן עד להגשת כתב האישום החדש, שבא לאחר שבוטל האישום המקורי שהוגש כנגד הבעלים הרשום של הרכב).

7. מעבר לאמור בפסקה 6 שלעיל - איננו סבורים כי קיימות פה "נסיבות אחרות המצדיקות" פסיקת פיצויים והוצאות הגנה. המבקש הואשם בעבירת תעבורה, מהסוג שאיננו נושא עמו סטיגמה פלילית, וההליכים שנוהלו לא גררו פגיעה ממשית בזכויותיו של המבקש (עניין בן ארויה, בעמ' 719), מה גם שזיכוי של המבקש לא התבסס על ממצאים פוזיטיביים בדבר העדר אשמה. המבקש זוכה, בסופו של יום, מסיבה "טכנית" בלבד, וכלל הנסיבות במכלול אינן מצדיקות פיצוי המבקש או שיפוי (עניין בן ארויה, בעמ' 718-719).

8. נוכח כל האמור לעיל - הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ב בטבת התשע"ה (13.1.2015).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט